

Handläggare
Christina Jedestav
Telefon: 08-50829389**Till**
Kommunstyrelsen

Ersättningsnivåer Daglig verksamhet (LSS)

Initiativärende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Att stadens modell för ersättningsnivåer inom Daglig verksamhet (LSS) ändras i enlighet med bilaga 1 och börjar gälla från 1 januari 2024.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

Stadsledningskontoret föreslår att antal nivåer i nuvarande ersättningssystem för daglig verksamhet (LSS) minskas från sju till fem. Ersättningen föreslås öka i de lägsta nivåerna och minska i de högsta. Vidare föreslås att antalet timintervall för deltagandegrad per vecka som den enskilde kan välja mellan ändras från två till tre. Förslaget är beräknat utifrån att det på totalen ska vara kostnadsneutralt för staden. Stadsledningskontoret anser att denna förändring kan skapa bättre förutsättningar för att driva verksamhet på ett bra sätt utifrån den enskildes behov.

Bakgrund

Bakgrunden till att ändra nivåerna i ersättningssystemet är bland annat att nuvarande system är flera år gammalt och att det därmed finns behov av att anpassa ersättningen utifrån dagens förutsättningar. Målgruppen har förändrats över tid och antalet personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat under de senaste tio åren och det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp bedöms inte rymmas i nuvarande låga nivåer. Förslaget syftar också till att ta bort delar i systemet som kan skapa inlåsningseffekter för personer som går på daglig verksamhet.

Nuvarande resursfördelningssystem och därigenom tillhörande relation mellan ersättningsnivå och resursbehov infördes 2010, och

har sedan dess varit oförändrat. Det som har förändrats är storleken på pengarna vilken fastställs årligen i samband med kommunfullmäktiges budget.

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en översyn av ersättning och utformning av insatsen daglig verksamhet för att i högre omfattning kunna uppnå önskade effekter när det kommer till att bland annat få den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Som en följd av översynen fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsavdelning

Ärendet

Stadens resursfördelningssystem

Kravet vid införandet av nuvarande resursfördelningssystem var att nivåsystemet skulle baseras på den enskildes behov och inte som tidigare på den tid som åtgick för insatsens utförande. Tidigare ersättningssystem var uppdelat på nivåer som baserades på den personaltid som utfördes och riktade sig direkt till den enskilde, mätt i antalet timmar. Antalet timmar mättes av biståndshandläggare enligt särskild manual och avgörande för omsorgsnivåbedömningen var mängden riktad personaltid som regelbundet utfördes.

Som huvudsaklig grund för nuvarande ersättningsnivå ligger ett särskilt bedömningsinstrument som infördes år 2008, strax innan införandet av LOV. Systemet trädde i kraft den 1 januari 2008. År 2010 gjordes en förändring av poängen i bedömningsinstrumentet för att bättre ta hänsyn till personer som inte har stora fysiska funktionsnedsättningar men behov av andra slag, till exempel motivationsarbete. Förändringen innebar att ett antal personer flyttades upp i högre nivåer. Bedömningsinstrumentet utgår från den enskildes behov och det stöd som ges. Systemet bygger på en femgradig skala, från inget behov till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en ersättningsnivå för de insatser den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng som den enskilde får i det bedömningsinstrument som bedömnings- och förmedlingsgruppen använder. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för den dagliga verksamhetens

utförare samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Stadens nuvarande ersättningsnivåer

Staden hade den 26 augusti 2022 totalt 3 057 personer med insatsen daglig verksamhet. 1 522 med heltid, 1 402 personer med deltid och 75 personer som hade insatsen på heltid med personlig assistans och 58 deltid med personlig assistans.

Tabell 1: Nuvarande ersättningsnivåer.

	Schablon (kr/år)	Peng kommunal regi (kr/dag)	Peng entreprenad (kr/dag)	Peng privat regi (kr/dag)
<i>Daglig verksamhet - heltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	116 821	239	252	420
Nivå 2 (16-25 poäng)	235 385	672	708	876
Nivå 3 (26-40 poäng)	300 396	909	959	1 127
Nivå 4 (41-55 poäng)	383 839	1 214	1 280	1 448
Nivå 5 (56-70 poäng)	467 282	1 519	1 601	1 769
Nivå 6 (71-85 poäng)	518 970	1 708	1 800	1 968
Nivå 7 (86-100 poäng)	592 697	1 977	2 084	2 252
<i>Daglig verksamhet - deltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	93 384	191	201	336
Nivå 2 (16-25 poäng)	188 308	538	567	701
Nivå 3 (26-40 poäng)	240 367	728	767	901
Nivå 4 (41-55 poäng)	307 122	971	1 024	1 158
Nivå 5 (56-70 poäng)	373 877	1 215	1 281	1 415
Nivå 6 (71-85 poäng)	415 226	1 366	1 440	1 575
Nivå 7 (86-100 poäng)	474 131	1 582	1 667	1 802
<i>Daglig verksamhet – med personlig assistans, heltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	72 824	94	99	267
Nivå 2 (16-25 poäng)	146 644	365	385	553
Nivå 3 (26-40 poäng)	187 103	512	540	708
Nivå 4 (41-55 poäng)	239 200	703	741	909
Nivå 5 (56-70 poäng)	291 073	891	939	1 107
Nivå 6 (71-85 poäng)	323 328	1 010	1 065	1 233
Nivå 7 (86-100 poäng)	369 217	1 176	1 240	1 408
<i>Daglig verksamhet – med personlig assistans, deltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	58 192	76	80	214
Nivå 2 (16-25 poäng)	117 271	292	308	442
Nivå 3 (26-40 poäng)	149 747	410	432	566
Nivå 4 (41-55 poäng)	191 315	562	593	727
Nivå 5 (56-70 poäng)	232 880	713	751	886
Nivå 6 (71-85 poäng)	258 708	808	852	986
Nivå 7 (86-100 poäng)	295 396	941	992	1 126

Tidigare översyn

I mars 2022 skickade stadsledningskontoret ut en enkät till stadsdelsnämndernas beställarfunktioner samt till utförare såväl privata som kommunala. Både beställare och utförare var positiva till att översynen gjordes och enkäten fick hög svarsfrekvens. Av enkätsvaren framkom att daglig verksamhet idag har vissa inlåsningseffekter och att det finns personer inom daglig

verksamhet som bör kunna arbeta men som inte får möjlighet att komma ut i arbetslivet.

Utförare har under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättningssystem, bland annat att ersättningsnivåerna är felbalanserade och att de behöver ses över. Man har bland annat lyft fram att ersättningen i de låga nivåerna är för låg och att det är rimligt att sänka de högre nivåerna. Flera utförare anser att det viktiga motivationsarbetet för att utveckla den enskildes möjlighet till arbete inte ryms i de lägsta nivåerna. I översynen konstaterades även att staden har fler nivåer i jämförelse med många andra kommuner.

Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i sysselsättning och att komma ut på arbetsmarknaden. Översynen visar att det kan vara av betydelse att ha fler timintervall av deltagandegrad än nuvarande som endast är hel- och deltid, så att det i högre grad än nuvarande system påverkar utförarens ersättning om den enskilde är fler timmar på den dagliga verksamheten. Det anses inte rimligt att utföraren får lika hög ersättning för en person med mycket lågt deltagande som för en person som är på den dagliga verksamheten i 24 timmar/vecka. Utföraren får i dessa fall en för hög ersättning för den omfattning den enskilde är i verksamheten.

Ett förslag som lyftes fram i översynen var att i samband med beräkningen av en förändring av antalet nivåer även utforma en ersättning där ersättningen utgår till utföraren även en tid efter att den enskilde börjat arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta för att den enskilde ska få särskilt stöd i övergången.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret har beaktat delar av de synpunkter som framkom vid översynen vid framtagandet av förslaget till nya ersättningsnivåer. Förslaget är beräknat utifrån att stadens kostnader ska vara kostnadsneutrala. Stadsledningskontoret föreslår att stadens ersättningar för daglig verksamhet (LSS) ändras enligt nedanstående förslag.

Förslag till nytt ersättningssystem

En arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret och socialförvaltningen har tagit fram ett förslag till nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS). Alla ersättningar är beräknade i 2023 års prisnivå.

Föreslagna ersättningsnivåer

Stadsledningskontoret föreslår att nivåbedömningen grupperas om i enlighet med föreslagna nivåpoäng för att bättre balansera ersättningsnivån i förhållande till den enskildes behov.

Tabell 2: Föreslagna ersättningsnivåer.

Omsorgsnivå (utan personlig assistans)	Schablon (kr/år) 25< timmar/vecka	Schablon (kr/år) 11-24 timmar/vecka	Schablon (kr/år) 1-10 timmar/vecka
Nivå 1 (0-25 poäng)	235 000	188 000	94 000
Nivå 2 (26-40 poäng)	305 000	244 000	122 000
Nivå 3 (41-55 poäng)	385 000	308 000	154 000
Nivå 4 (56-70 poäng)	455 000	364 000	182 000
Nivå 5 (71-100 poäng)	540 000	432 000	216 000
Omsorgsnivå (med personlig assistans)	Schablon (kr/år) 25< timmar/vecka	Schablon (kr/år) 11-24 timmar/vecka	Schablon (kr/år) 1-10 timmar/vecka
Nivå 1 (0-25 poäng)	152 750	122 200	61 100
Nivå 2 (26-40 poäng)	198 250	158 600	79 300
Nivå 3 (41-55 poäng)	250 250	200 200	100 100
Nivå 4 (56-70 poäng)	295 750	236 600	118 300
Nivå 5 (71-100 poäng)	351 000	280 800	140 400

Föreslagen peng till utförarna, bilaga 1.

Arbetsgruppen har arbetat med att analysera de synpunkter som inkom i översynen som gjordes 2022. För att få fram ersättningsnivåer som så långt det är möjligt ersätter för den enskildes resursbehov så har arbetsgruppen arbetat med att beräkna färre antal nivåer och fler timintervall för deltagandetimmar. I förslaget har antalet nivåer minskats, ersättningen i de lägsta nivåerna har ökat och i de högsta nivåerna föreslås ersättningen minska.

De föreslagna ersättningsnivåerna är fem till antalet med tre span av deltagandetimmar. Om en personlig assistent medföljer den enskilde i den dagliga verksamheten minskas ersättningen med 35 procent, nuvarande skillnad är 38 procent.

Stadens nuvarande ersättning för deltagandetimmar om hel- och deltid är inte optimala. Det är en stor diskrepans vid den enskildes närvaro om fyra timmar per vecka och vid en närvaro om 24 timmar per vecka med samma ersättning till utförarna.

Stadsledningskontoret föreslår tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar per vecka. Föreslagna timintervall är 1-10 timmar, 11-24 timmar samt 25 timmar upp till heltid (40 timmar). Ersättningen i timintervall 11-24 timmar/vecka förslås vara 80 procent av heltid och ersättningen i timintervall 1-10 timmar/vecka 40 procent av heltid.

Syftet med daglig verksamhet är att bryta social isolering och skapa meningsfullhet och att komma närmare arbetsmarknaden med

målsättningen att komma ut i arbetslivet. Det kan finnas olika skäl till att enskilda personer i kortare eller längre perioder har låg eller ingen närvaro på den dagliga verksamheten. Det är viktigt att beakta att lågt deltagande, även under längre perioder, inte behöver betyda att den enskilde inte har behov av insatsen. Det finns ingen nedre gräns för hur många timmar den enskilde måste delta i daglig verksamhet för att ha rätt till insatsen, en individuell bedömning får göras i varje enskilt fall. Om den enskilde inte deltar alls eller i låg omfattning behöver dock orsaken till detta följas upp. En individuell bedömning får sedan göras gällande om den enskilde har fortsatt behov av insatsen eller inte. Stadsledningskontoret föreslår mot bakgrund av detta att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en timme per vecka.

Stadsledningskontoret föreslår att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Föreslagen ersättningsnivå under dessa sex månader är ersättningsnivå 1, med deltagandetimmar 1-10 timmar per vecka. För att ersättning ska betalas ut under övergångsperioden ska utföraren fortsatt ge stöd till den enskilde och regelbundet besöka arbetsplatsen. Stödet ska utformas individuellt tillsammans med den enskilde och ska finnas beskrivet i den enskildes genomförandeplan.

Kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenser av förslaget

Utifrån det antal personer som den 26 augusti 2022 (underlag för stadsdelsnämndernas budget 2023) hade insatsen daglig verksamhet så skulle kostnaderna för staden ändras marginellt vid den föreslagna förändringen av ersättningsnivåerna.

Tabell 3: Kostnader för nuvarande ersättningsnivåer samt för föreslagna ersättningsnivåer.

	Kostnad nuvarande ersättningsnivåer (tkr)	Antal personer	Kostnad föreslagna ersättningsnivåer (tkr)	Antal personer
Heltid 25<timmar/vecka	554,6	1 522		
Deltid 4-24 timmar/vecka	319,8	1 402		
Heltid med personlig assistans	24,0	75		
Deltid med personlig assistans	14,1	58		
<i>Utän personlig assistans</i>				
25<timmar/vecka			556,2	1 522
11-24 timmar/vecka			298,1	1 192
1-10 timmar/vecka			16,6	210
<i>Med personlig assistans</i>				
25<timmar/vecka			24,7	75

11-24 timmar/vecka			13,0	49
1-10 timmar/vecka			0,7	9
Ersättning när den enskilde arbetar			4,3	
Summa	912,5	3 057	913,6	3 057

Vid beräkning av antalet personer som förväntas ha daglig verksamhet 11-24 timmar/vecka och 1-10 timmar/vecka har stadsledningskontoret gjort antagandet att 90 procent kommer att ha 11-24 timmar/vecka och 10 procent 1-10 timmar/vecka. Denna beräkning är en uppskattning utifrån hur många personer som idag har daglig verksamhet på deltid (4-24 timmar/vecka) och uppgifter från socialförvaltningens bedömnings- och förmedlingsgrupp om personer med låg närvaro.

För stadsledningskontorets förslag om ersättning upp till sex månader när den enskilde börjat arbete på den ordinarie verksamheten beräknas kostnaderna till cirka 4,3 mnkr. I den beräknade kostnaden görs antagandet att 3 procent av de som har daglig verksamhet börjar arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden. I översynen ställdes frågan till utförarna hur många de har hjälpt vidare ut i någon form av lönebidragsanställning och utfallet i svaren var då cirka tre procent.

Stadsledningskontoret har gjort en ekonomisk jämförelse mellan de nuvarande och de föreslagna ersättningsnivåerna. Jämförelsen har gjorts av hur föreslagna ersättningsnivåer i förhållande till nuvarande påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget och kan konstatera att påverkan på budgeten är liten. Då en sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer görs så kan vissa stadsdelsnämnder dock påverkas mer negativt än andra, de stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningsystemet. Jämförelsen har gjorts för att kunna bedöma de ekonomiska effekterna och för att bland annat kunna ta ställning till behovet av övergångsregler. Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns något behov av övergångsregler.

Stadsledningskontoret anser att föreslagen modell på ett bra sätt tar i beaktande de synpunkter och iakttagelser som gjorts i tidigare översyn. Genom föreslagen förändring förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna. Förslagen modell ökar även möjligheten att bryta social isolering samt skapar meningsfullhet och förbättrar möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla från 1 januari 2024. Nivåerna på ersättningen kan

justeras, som vanligt, i samband med kommunfullmäktiges budget för nästkommande år.

Inga ombedömningar av enskilda personer behöver göras men då antalet nivåer föreslås minska samt att antalet timintervall för deltagande per vecka blir fler så behöver nya beställningar göras i paraplyet. Nya budgetunderlagsrapporter i stadens beslutsstöd behöver också göras.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att stadens modell för ersättningsnivåer inom Daglig verksamhet (LSS) ändras i enlighet med bilaga 1 och börjar gälla från 1 januari 2024.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Jonas Lauri
Avdelningschef

Bilagor

1. Föreslagen modell för ersättningsnivåer